

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) กลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนาได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศแบบกัลยามิตร ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ซึ่งรวบรวมมาจากสภาพการต่างๆ การสัมภาษณ์ การสังเกต การสอบถาม ผลการวิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา
2. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Action Research Spiral No.1)
3. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 (Reflection on Action Research Spiral No.1)
4. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No.2)
5. การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Reflection on Action Research Spiral No.2)

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ของโรงเรียนอนุบาลแกด้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า จากการประชุมร่วมกันของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย โดยการศึกษาจากเอกสาร จากการประชุม บันทึกการประชุมครู โรงเรียนอนุบาลแกด้า ยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการสอน จิตวิทยา การสอน การเขียนแผนการสอน รูปแบบเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ดังมีรายละเอียดดังนี้

1.1.ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ แต่ไม่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีแผนไว้เพื่อรอรับการตรวจสอบ และประเมิน เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนและจัดทำผลงานเพื่อให้ได้ตำแหน่งที่สูงขึ้นเท่านั้น

1.2 ครูส่วนมากยังใช้วิธีสอนแบบอิสระ ตามใจผู้เรียน ไม่ยึดแผนการการสอน ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จ ไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด ไม่คำนึงถึง

ความสนใจ ความต้องการ ความถนัด และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน มาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติและทดลองจริง มาส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายแล้วนำมาสรุปเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเอง มาฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์เอาความรู้และไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.3 ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการเขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และขาดความมั่นใจ ขาดทักษะ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
ด้านสาระสำคัญ	4.04	0.71	มาก
1 สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา	3.89	0.78	มาก
2 สถานศึกษามีคู่มือการดำเนินงานมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษา	4.22	0.67	มาก
3 สถานศึกษามีขั้นตอนจัดทำมาตรฐานระดับสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	4.00	0.71	มาก
ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3.92	0.65	มาก
4 ครอบคลุมด้านความรู้และความเข้าใจ	3.44	0.53	มาก
5 ครอบคลุมทักษะกระบวนการ	4.00	0.50	มาก
6 ครอบคลุมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.22	0.67	มาก
7 มีความเป็นไปได้และสามารถบรรลุในการจัดการเรียนการสอนได้	4.00	0.71	มาก
จุดประสงค์การเรียนรู้	3.81	0.68	มาก
8 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3.56	0.73	มาก
9 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.11	0.60	มาก
10 มีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์	3.78	0.67	มาก
สาระการเรียนรู้	4.09	0.70	มาก

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
11 สอดคล้องและครอบคลุมกับมาตรฐานการเรียนรู้	3.78	0.83	มาก
12 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.22	0.67	มาก
13 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.22	0.67	มาก
14 เนื้อหาเรียงลำดับตามความยากง่าย	4.00	0.71	มาก
15 เนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน	4.22	0.67	มาก
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.02	0.66	มาก
16 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการจัดการเรียนรู้หรืออาจแบ่งเป็นขั้นตอนตามความเหมาะสม	3.89	0.78	มาก
17 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และระดับชั้นของนักเรียน	3.89	0.60	มาก
18 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง สามารถพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการ และเจตคติ	4.00	0.71	มาก
19 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน	4.11	0.60	มาก
20 กิจกรรมการเรียนรู้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.22	0.67	มาก
ด้านการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	3.98	0.58	มาก
21 นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.44	0.53	มาก
22 นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.00	0.50	มาก
23 สื่อการเรียนตอบสนองผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวัง	3.89	0.60	มาก
24 ประหยัด น่าสนใจ ทันสมัย หาง่ายในท้องถิ่น	4.33	0.50	มาก
25 สามารถใช้งานได้ง่าย	4.22	0.44	มาก
ด้านประเมินผลการเรียน	4.00	0.60	มาก

1.2 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้านความสามารถในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือเรียนรู้ได้ประเมินผลการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในวงรอบที่ 1

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
1. ด้านสาระสำคัญ	4.11	0.64	มาก
1 สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้	4.00	0.71	มาก
2 ตรงตามวัตถุประสงค์	4.22	0.67	มาก
3 สอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำ	4.11	0.60	มาก
2. ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.00	0.63	มาก
4 ครอบคลุมด้านความรู้และความเข้าใจ	3.78	0.67	มาก
5 ครอบคลุมทักษะกระบวนการ	4.00	0.50	มาก
6 ครอบคลุมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.22	0.67	มาก
7 มีความเป็นไปได้และสามารถบรรลุในการจัดการเรียนการสอนได้	4.00	0.71	มาก
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	4.04	0.71	มาก
8 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.00	0.87	มาก
9 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.11	0.60	มาก
10 มีความเป็นไปได้ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์	4.00	0.71	มาก
4. สาระการเรียนรู้	4.13	0.69	มาก
11 สอดคล้องและครอบคลุมกับมาตรฐานการเรียนรู้	4.00	0.87	มาก
12 สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.22	0.67	มาก
13 เนื้อหาเหมาะสมกับเวลาเรียน	4.22	0.67	มาก
14 เนื้อหาเรียงลำดับตามความยากง่าย	4.00	0.71	มาก
15 เนื้อหาสอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน	4.22	0.67	มาก

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
5. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.09	0.63	มาก
16 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการจัดการเรียนรู้หรืออาจแบ่งเป็นขั้นตอนตามความเหมาะสม	4.11	0.78	มาก
17 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้และระดับชั้นของนักเรียน	4.00	0.50	มาก
18 กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลายและสามารถปฏิบัติได้จริง สามารถพัฒนาองค์ความรู้กระบวนการและเจตคติ	4.00	0.71	มาก
19 กิจกรรมการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียน	4.11	0.60	มาก
20 กิจกรรมการเรียนรู้สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.22	0.67	มาก
6. ด้านการใช้สื่อ/แหล่งการเรียนรู้	4.04	0.56	มาก
21 นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอน	3.56	0.53	มาก
22 นักเรียนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.00	0.50	มาก
23 สื่อการเรียนตอบสนองผลการจัดการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.11	0.60	มาก
24 ประหยัด น่าสนใจ ทันสมัย หาง่ายในท้องถิ่น	4.33	0.50	มาก
25 สามารถใช้งานได้ง่าย	4.22	0.44	มาก
7. ด้านประเมินผลการเรียน	4.00	0.60	มาก
26 กำหนดแนวทางการวัดประเมินผลและเกณฑ์ที่ชัดเจนแจ้งให้ทราบ	3.67	0.71	มาก
27 มีเครื่องมือวัดและประเมินที่หลากหลายและมีคุณภาพ	3.89	0.60	มาก
28 การจัดประเมินผลครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่เรียน	3.89	0.60	มาก

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
29 มีการตรวจให้คะแนนผลสอบ สามารถตรวจสอบได้	4.33	0.50	มาก
30 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผล	4.22	0.44	มาก
8. เกณฑ์การประเมิน	4.06	0.54	มาก
31 สามารถประเมินได้ตรงสภาพจริง	4.11	0.60	มาก
32 เปิดเผยและสามารถวัดได้ตรง	4.00	0.50	มาก
9. ข้อเสนอแนะ	3.94	0.64	มาก
33 เกิดจากกระบวนการเรียนการสอน	4.00	0.71	มาก
34 เป็นแนวทางในการแก้ไขการจัดการเรียนการสอน ได้	3.89	0.60	มาก
10. ความคิดเห็นของผู้บริหาร	4.11	0.58	มาก
35 มีความชัดเจน เข้าใจง่าย	4.22	0.44	มาก
36 เป็นแนวทางในการแก้ไขการจัดการเรียนการสอน ได้	4.00	0.71	มาก
11. บันทึกหลังการเรียนรู้อ	4.11	0.47	มาก
37 เป็นผลที่เกิดจากการเรียนจริง	4.11	0.33	มาก
38 เป็นแนวทางในการแก้ไขการจัดการเรียนการสอน ได้	4.11	0.60	มาก
รวม	4.06	0.12	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคน ได้จัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและวิทยากรได้ตรวจแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทุกคน กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ระดับผลการประเมินเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.06 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.12 ซึ่งมีความเหมาะสมมาก

1.3 ด้านพฤติกรรมการสอน

จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยระหว่างการประชุมเชิงปฏิบัติการพบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความสนใจ และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมด้วยดี ระหว่างการประชุมกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีการซักถามวิทยากรตลอดเวลา มีการแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยน

ความรู้กันอย่างสนุกสนานและเป็นกันเอง และในการทำงานแต่ละคนมีการ ปรึกษาหารือกัน ก่อนที่จะเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือเรียนรู้ ทุกคนก็สามารถ นำเสนอผลงาน และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือเรียนรู้ได้ จากการประเมินพฤติกรรมการเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบร่วมมือ โดยใช้แบบสังเกตการประชุมเชิง ปฏิบัติการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีผลการประเมินดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แบบสังเกตการประชุมเชิงปฏิบัติการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
1 การเตรียมความพร้อมในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ	3.89	0.78	มาก
2 ระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ	4.22	0.67	มาก
3 ความกระตือรือร้นในการประชุมในครั้งนี้	3.56	0.53	มาก
4 ร่วมทำกิจกรรมในการประชุมในครั้งนี้	3.89	0.93	มาก
5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	3.44	0.53	มาก
6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับวิทยากร	4.11	0.78	มาก
7 การมองเห็นประโยชน์ในการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้	3.78	0.44	มาก
8 สามารถนำความรู้ไปใช้จริงได้	4.22	0.83	มาก
9 มีเจตคติที่ดีต่อการประชุมในครั้งนี้	3.67	0.50	มาก
รวม	3.86	0.70	มาก

จากตารางที่ 8 การประชุมเชิงปฏิบัติการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พบว่า ผู้ร่วมวิจัย มีการเรียนตัวในการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีความกระตือรือร้น ร่วมกันทำกิจกรรม มองเห็นประโยชน์ ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ และสามารถนำความรู้ไปได้จริง ซึ่งจะผลการสังเกตภาพรวม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.70

2. ผลการพัฒนาโดยใช้กลยุทธ์

2.1 ด้านความสามารถในการเขียนการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการนิเทศกลุ่มผู้ร่วมวิจัยเพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงแก้ไขให้สามารถเขียนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันประชุมวางแผน กำหนดการนิเทศการสอน ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2557 ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการนิเทศ คือ การสังเกตการสอนในชั้นเรียนของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เพื่อกำกับติดตาม แนะนำ ให้คำปรึกษา โดยผู้วิจัย ร่วมกับ นายคำผั่น จันทจร ได้ออกนิเทศเชิงรุกเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งจะส่งผลดีในการพัฒนาผู้เรียน ให้ได้พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ในการนิเทศ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 ฉบับ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู โดยได้กำหนดการนิเทศ ดังตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 กำหนดการนิเทศกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในวงรอบที่ 1

ผู้ร่วมวิจัย	วัน / เดือน /ปี	เวลา	ผู้นิเทศ
ครูสอนภาษาไทย	5 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนคณิตศาสตร์	6 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนศิลป์	7 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ	11 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	12 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์	13 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนสุขศึกษา	14 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนการงานและ เทคโนโลยี	15 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร

ผลการนิเทศ

จากการรวบรวมข้อมูลการนิเทศ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู พบว่ากลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความเข้าใจสามารถจัดการเรียนการสอนในสภาพจริงได้ เนื่องจากผู้นิเทศได้แจ้ง

กำหนดการการนิเทศการสอนให้กับผู้รับการนิเทศ ทราบล่วงหน้าแล้ว ทำให้ผู้รับการนิเทศมีการเตรียมพร้อมเป็นอย่างดี ซึ่งดูจากการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการแบบสังเกตการณ์สอนของครูในวงรอบที่ 1

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
1. การเตรียมการสอน	2.91	0.63	ปานกลาง
1 มีแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระบบ	3.33	0.50	ปานกลาง
2 ผลการเรียนรู้สอดคล้องตามสาระการเรียนรู้	2.67	0.50	ปานกลาง
3 กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย	3.00	0.71	ปานกลาง
4 กำหนดกิจกรรมโดยผู้เรียนมีส่วนร่วม	2.78	0.67	ปานกลาง
5 มีสื่อสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน	2.78	0.67	ปานกลาง
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2.97	0.62	ปานกลาง
6 การนำเข้าสู่บทเรียน	2.89	0.60	ปานกลาง
7 ทักษะกระบวนการที่ใช้ในการสอน	2.89	0.60	ปานกลาง
8 การดำเนินการสอนเป็นไปตามขั้นตอน	3.22	0.67	ปานกลาง
9 จัดกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา/เวลา	2.67	0.50	ปานกลาง
10 การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3.00	0.71	ปานกลาง
11 มีการแทรกคุณธรรม จริยธรรม	3.11	0.60	ปานกลาง
12 การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	3.00	0.71	ปานกลาง
3. การใช้สื่อการเรียนการสอน	3.02	0.66	ปานกลาง
13 มีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอ	2.89	0.60	ปานกลาง
14 สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	3.11	0.60	ปานกลาง
15 สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	3.22	0.67	ปานกลาง
16 สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน	3.00	0.71	ปานกลาง

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
17 มีคู่มือประกอบการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.89	0.78	ปานกลาง
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	2.96	0.64	ปานกลาง
18 กำหนดแนวทางการวัดประเมินผลและเกณฑ์ที่ชัดเจนแจ้งให้ทราบ	2.89	0.60	ปานกลาง
19 มีเครื่องมือวัดและประเมินที่หลากหลายและมีคุณภาพ	3.00	0.71	ปานกลาง
20 การจัดประเมินผลครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่เรียน	2.78	0.67	ปานกลาง
21 มีการตรวจให้คะแนนผลสอบ สามารถตรวจสอบได้	3.11	0.60	ปานกลาง
22 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผล	3.00	0.71	ปานกลาง
รวม	2.97	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ในรอบที่ 1 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ในด้าน การเตรียมการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 และด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.96 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.64

การสะท้อนผลการพัฒนาบุคลากรในวงรอบที่ 1

การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนอนุบาลแกดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ผู้วิจัยได้ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งพบว่า

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบก่อน-หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ แบบสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็ก แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมและแบบประเมิน

แผนการจัดการเรียนรู้ การประชุมเชิงปฏิบัติการของครู พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

ส่วนการนิเทศภายใน ผู้วิจัยกับ นายคำผั่น จันทจร ได้ออกนิเทศการสอนเพื่อติดตามและแนะนำ ผลการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้จัดประสบการณ์ในห้องเรียนตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ และการสอนของครูผู้ร่วมวิจัย พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัย เขียนแผนปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้เป็นที่น่าพอใจ ยังมีข้อบกพร่องในการจัดการเรียนรู้และเขียนแผนการสอนยังไม่ชัดเจน และยังขาด การใช้สื่อและนวัตกรรมในการสอน ดังนั้นจะต้องดำเนินการพัฒนาในกลุ่มผู้ร่วมวิจัยให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ในวงรอบที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการพัฒนาครูในวงรอบที่ 2 (Action Research Spiral No.2)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้ประชุมปรึกษาหารือ ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 เพื่อวางแผนดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาในกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ทั้ง 9 คน อีก โดยมีความเห็นร่วมกันว่าควรจัดให้มีการนิเทศเป็นการสอนเพื่อให้ครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ร่วมกันช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยให้คำแนะนำชี้แนะ ให้กำลังใจ เพื่อสร้างความมั่นใจ เชื่อมมั่นในตนเอง ที่จะสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งได้ออกนิเทศการสอนในระหว่างวันที่ 19-28 กุมภาพันธ์ 2557 โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 กำหนดการนิเทศกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ในวงรอบที่ 2

ผู้ร่วมวิจัย	วัน / เดือน / ปี	เวลา	ผู้นิเทศ
ครูสอนภาษาไทย	19 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนคณิตศาสตร์	20 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนศิลป์	21 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ	24 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร
ครูผู้สอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	25 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำผั่น จันทจร

ผู้ร่วมวิจัย	วัน / เดือน / ปี	เวลา	ผู้นิเทศ
ครูผู้สอนวิทยาศาสตร์	26 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำพันธ์ จันทกร
ครูผู้สอนสุขศึกษา	27 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำพันธ์ จันทกร
ครูผู้สอนการงานและเทคโนโลยี	28 กุมภาพันธ์ 2557	8.30-15.00	นายคำพันธ์ จันทกร

ผลการนิเทศ

จากการรวบรวมข้อมูลการนิเทศภายใน ในวงรอบที่ 2 โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการจัดประสบการณ์ของครูผู้ดูแลเด็ก แบบประเมินพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็ก พบว่า หลังได้รับการแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข และรับความรู้จากผู้นิเทศและผู้วิจัยที่มานิเทศ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทุกคนเกิดความมั่นใจในการจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัยเพิ่มมากขึ้น

จากการประเมินพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของการเรียนรู้ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ระหว่างการนิเทศ ในวงรอบที่ 2 โดยใช้แบบสังเกตการสอนของครู ประเมินพฤติกรรมการจัดเรียนการสอนของผู้ร่วมวิจัย จำนวน 9 คน มีผลการประเมินดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการการสังเกตการสอนของครูในวงรอบที่ 2

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
1. การเตรียมการสอน	4.29	0.66	มาก
1 มีแผนการจัดการเรียนรู้เป็นระบบ	4.11	0.78	มาก
2 ผลการเรียนรู้สอดคล้องตามสาระการเรียนรู้	4.22	0.67	มาก
3 กำหนดเนื้อหาสาระเหมาะสมกับวัย	4.00	0.71	มาก
4 กำหนดกิจกรรมโดยผู้เรียนมีส่วนร่วม	4.56	0.53	มากที่สุด
5 มีสื่อสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.56	0.53	มากที่สุด
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.41	0.69	มาก
6 การนำเข้าสู่บทเรียน	3.78	0.97	มาก
7 ทักษะกระบวนการที่ใช้ในการสอน	4.33	0.50	มาก

รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
	ค่าเฉลี่ย	ค่า SD	ระดับคุณภาพ
8 การดำเนินการสอนเป็นไปตามขั้นตอน	4.33	0.87	มาก
9 จัดกิจกรรมสอดคล้องกับเนื้อหา/เวลา	4.56	0.53	มากที่สุด
10 การจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.67	0.50	มากที่สุด
11 มีการแทรกคุณธรรม จริยธรรม	4.56	0.53	มากที่สุด
12 การเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	4.67	0.50	มากที่สุด
3. การใช้สื่อการเรียนการสอน	4.47	0.81	มาก
13 มีสื่อการเรียนการสอนที่เพียงพอ	4.44	0.88	มาก
14 สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	4.44	0.88	มาก
15 สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน	4.44	0.88	มาก
16 สื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน	4.44	0.88	มาก
17 มีคู่มือประกอบการใช้สื่อการเรียนการสอน	4.56	0.73	มากที่สุด
4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.36	0.77	มาก
18 กำหนดแนวทางการวัดประเมินผลและเกณฑ์ที่ชัดเจนแจ้งให้ทราบ	4.33	0.71	มาก
19 มีเครื่องมือวัดและประเมินที่หลากหลายและมีคุณภาพ	4.22	0.83	มาก
20 การจัดประเมินผลครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่เรียน	4.11	0.93	มาก
21 มีการตรวจให้คะแนนผลสอบ สามารถตรวจสอบได้	4.56	0.73	มากที่สุด
22 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผล	4.56	0.73	มากที่สุด
รวม	4.38	0.73	มาก

จากตารางที่ 12 การสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู ในรอบที่ 2 โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 ในด้านการเตรียมการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.66 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.41 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 และด้านการวัดผลประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77

การสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 (Reflection on Action Research Spiral No.2)

จากการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การสังเกตพฤติกรรมการสอน สามารถสะท้อนผลการดำเนินการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอน ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ภายหลังจากดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย พัฒนาพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี เหมาะสมมาก เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการจัดกิจกรรม คือ ขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การสรุป และการประเมินผลการเรียนการสอน จัดได้เหมาะสมดีมาก ที่ทำให้เด็กเกิดทักษะ การเรียนรู้ คุณธรรม จริยธรรม เป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับ ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ อย่างเหมาะสมและมีความสุข

สรุปผลการดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในครั้งนี้ โดยดำเนินการตามกระบวนการการวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้ง 2 วงรอบ ประกอบด้วย การนำกลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน และสังเกตพฤติกรรมการสอน มาใช้ในการพัฒนาบุคลากร ส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัย สามารถแก้ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม กับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม และร่วมกิจกรรมทุกขั้นตอน จนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมและมีความสุข สนุกสนานกับการร่วมกิจกรรม ทั้งนี้ เพราะ การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีการช่วยเหลือชี้แนะ ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น